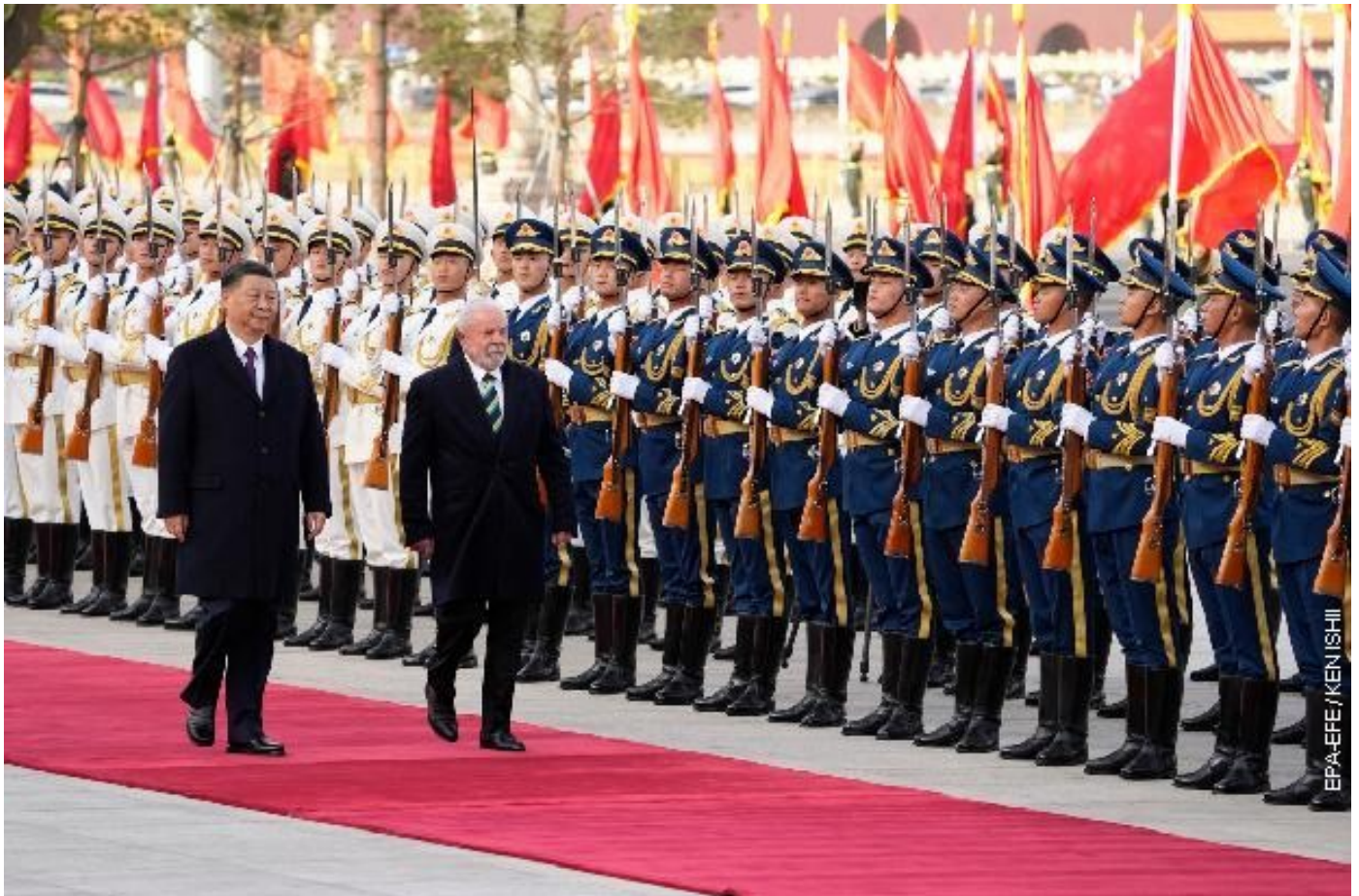

Лула и Си - Јачање Брикса и продубљивање тренда „дедоларизације“

Пише: Иља Мусулин
четвртак, 27 април 2023 02:20

Нови-стари бразилски председник, социјалиста Лула да Силва, посетио је Кину средином овог месеца не само како би дао даљи подстицај богатој економској и технолошкој сарадњи две земље већ и ојачао кохезију унутар групе земаља БРИКС-а и учврстио тренд дедоларизације, који је од суштинског значаја за стварање мултиполарног светског поретка.

Бразилски председник Луиз Инасио Лула да Силва посетио је средином овог месеца Кину, где је са домаћинима потписао 15 уговора из области трговине, енергетике, телекомуникација и информација, дигиталне економије, авио-индустрије и производње сателита, итд.

Лула и Си: Јачање Брикса и продубљивање тренда дедоларизације

То је била прва Лулина посета од ступања на кормило највеће јужноамеричке државе првог јануара ове године.

Један од најважнијих споразума између две земље, који ће имати важне реперкусије по светску економију, јесте њихов договор да међусобно тргују у сопственим валутама – јуаном, односно реалом и тако елиминишу коришћење америчког долара.

Интересантно је и да је Лула да Силва, којем је то трећи мандат на функцији председника, у Шангају присуствовао инаугурацији нове директорке банке земаља БРИКС, седамдесетпетогодишње Дилме Русеф, која је и сама била председница Бразила од 2011. до 2016. године и која би на кормилу те финансијске институције требало да остане до 2025.

Русефова је, иначе, економиста и Лулина колегиница из редова Радничке партије, која је у раној младости била члан социјалистичке гериле која се у градским условима борила против војне диктатуре успостављене 1964. године.

У јавном обраћању у седишту банке БРИКС, чији је званични назив Нова развојна банка, Лула је рекао да је нелогично да државе целог света морају да тргују користећи амерички долар и позвао их да развијају економску размену у сопственим валутама.

У страственом говору бразилски лидер се између осталог упитао: "Ко је одлучио да су наше валуте слабе и да не вреде у другим земљама?" и "Ко је тај који је одлучио да долар буде најважнија валута у тренутку кад је напуштен златни стандард?"

Лула је рекао да се нада да ће Нова развојна банка бити у прилици да позајми новац најсиромашнијим земљама афричког континента и Јужне Америке.

Кина убедљиво најважнији трговински партнер Бразила

Лула и Си - Јачање Брикса и продубљивање тренда „дедоларизације“

Пише: Иља Мусулин
четвртак, 27 април 2023 02:20

Бразил и Кина су две од четири земље које су оформиле групу БРИК, којој се годину дана касније придружила Јужна Африка, додавши иницијал "С", а Лула је један од идејних очева те организације и њен једини оснивач који се тренутно налази на власти с обзиром на то да је церемонија утемељења те организације одржана у 2009, у време када се на челу Русије налазио председник Димитриј Медведев, а не Владимир Путин.

Бразил има популацију од преко 217 милиона људи и осма је економија света када се бруто државни производ прилагоди трошковима живота, док Кина има 1,4 милијарде становника и највећу економију света по истом мерилу.

У 2021. укупна трговинска размена између две државе износила је 150 милијарди долара, а Кина је упила чак 32 одсто целокупног бразилског извоза.

Зграда Нове развојне банке у Шангају

Бразил је уз Аустралију једна од ретких земаља света која има суфицит у трговини с Кином и те године је забележио огромни вишак од око 40 милијарди долара захваљујући богатству у сировинама. И наредне 2022. највећа јужноамеричка држава је остварила суфицит у размени с Кином од 30 милијарди долара.

Куриозитет је да је обим трговине између две земље у периоду од прве Лулине државне посете Кини 2004. до данас порастао чак 21 пут.

Поређења ради, укупна трговинска размена Бразила са САД 2021. године је износила 70,5 милијарди долара, више него упола мање од резултата који Бразилија остварила у пословању с Пекингом. Такође, бразилски извоз у САД био је читаво три пута мањи него у Кину.

Бразил у ту азијску државу углавном извози соју, сирову нафту и руду гвожђа, али и био-горива и уља, воће, месо, житарице, дрвну грађу и шећер и кондиторске производе. Кина Бразилу углавном продаје мобилне телефоне и другу електронику, те робу широке потрошње.

Нормализација пољуљаних односа

Две земље су последњих деценија уживале одличне везе за време владавине Лулиних социјалиста, док је криза у односима наступила за време власти проамерички настројеног десничара и популисте Жаира Болсонара, који је још током предизборне кампање увредио Пекинг посетом Тајвану и затим, по доласку на власт, оптужио Кину да је пандемија новог коронавируса заверенички покушај њеног комунистичког режима да завлада светом. По угледу на тадашњег америчког председника Доналда Трампа, нови коронавирус звао је "кинеским вирусом".

Лулина четвородневна посета стога је послужила нормализацији односа с Кином и поновном успостављању јединства унутар групе земаља БРИКС-а, а након три године Болсонаровог вербалног кидисања на владу у Пекингу и настојања Вашингтона да преко њега и, у мањој мери, индијског премијера Нарендре Модија поткопа ту организацију, која покушава да свету пружи алтернативу у односу на западни капитал и модалитете политичког деловања.

Она је и потврдила опредељење групе БРИКС за дедоларизацију међународне трговине, односно окончање експлоататорског обрасца у којем су државе присиљене да на велико купују доларе, држе крупне депозите у тој валути у америчким банкама и купују америчке државне обвезнице како би међусобно трговале – пракса која је САД омогућавала да положени туђ новац упумпавају у сопствену економију и финансирају свој дефицит, у знатној мери проузрокован мегаломанским издвајањима за војну машинерију.

Поред Лулиног позива земљама света да се одрекну америчког долара као неприкосновеног средства плаћања и позајмљивања, као индикација намере земаља БРИКС-а да се реше америчких финансијских окова и економски и политички допринесу стварању мултиполарног поретка може се узети и изјава кинеског председника Си Ђинпинга, коју је он дао током недавне посете Москви.

Наиме, кинески лидер тада је рекао да су у току промене какве нису биле виђене у претходних сто година. То потврђују и бројни међудржавни споразуми о трговини у сопственим валутама између Русије и Кине, Русије и Индије, Индије и Малезије, Кине и арапских земаља Персијског залива, односно Ирана, као и конкретне трансакције које су већ почеле да се одвијају у складу с њима.

Такође, у циљу дедоларизације земље БРИКС-а планирају да створе нову, заједничку валуту која не би била коришћена у њиховим земљама, већ у њиховој спољној трговини и чија би подлога било злато и друга роба.

Мада је Кина номинално друга а реално прва економија света, на коју отпада 17,5 одсто светске популације, она по свему судећи нема планове да своју валуту наметне као доминантну светску резервну валуту као што је то до сада био долар.

Пише: Иља Мусулин
четвртак, 27 април 2023 02:20

Напротив, као и Русија и мноштво азијских, јужноамеричких и афричких земаља, она, чини се, прижељкује стварање мултиполарне средине у којој свако може да тргује у валути у којој жели, укључујући ту и сопствену, или у злату, уместо да буде присиљен да ради међународне економске размене прикупи масу долара и положи је у америчке банке.

Санкције долазе на наплату

Америчка новинска агенција *Блумберг*, која је специјализована за економска питања, истиче да се дедоларизација дешава запањујућом брзином, јер се, рецимо, удео долара у глобалним валутним резервама прошле године смањивао брзином десет пута већом од просечне за претходне две деценије.

Пише: Иља Мусулин
четвртак, 27 април 2023 02:20

Удео долара у глобалним резервама 2022. смањило се десет пута брже него у протекле две деценије

Процењује се да се сада 58 одсто светских резерви новца држе у доларима у односу на 73 посто у 2001. години.

Дедоларизација, наравно, није нови мисаони концепт јер је очигледно да трговање у сопственим валутама државама штеди трошак њиховог претварања у долар, као и да смањивање зависности од америчке валуте представља брану која их штити од преливања последица монетарне политике Вашингтона, односно економских потреса генерисаних у САД.

Аналитичари тврде да је један од битних разлога за свргавања арапских лидера Садама Хусеина и Муамера Гадафија почетком овог века било то што су због лоших политичких односа са Западом покушали да се у спољној трговини одвоје од америчке валуте, при чему је овај други, познат по свом панафриканизму, чак предлагао стварање заједничке валуте (златног динара) за цео Црни континент, која би истиснула долар из међусобне размене афричких земаља.

Међутим, посебно јак подстицај дедоларизацији дале су економске санкције Запада против Москве уведене након присаједињења Крима 2014. и, поново, додатне санкције и замрзавање руске финансијске имовине после отпочињања специјалне војне операције у Украјини прошле године.

Нарочито значајно је било избацивање Русије из међународног система плаћања СВИФТ (SWIFT) и претња да ће замрзнута руска имовина бити заплењена и прослеђена Кијеву.

Према прорачунима америчког економисте Тимотија Тејлора, заснованим на званичним подацима Министарства финансија у Вашингтону, у 2021. години САД су примењивале скоро десет пута више санкција него у 2001.

Пише: Иља Мусулин
четвртак, 27 април 2023 02:20

Пре две године, дакле, САД су званично спроводиле чак 9.421 меру забране или ограничења пословања према иностраним субјектима.

Тај број, наравно, даље је драстично порастао након почетка руске интервенције у Украјини и с увођењем нове серије санкција против кинеских произвођача чипова. Жртве америчких санкција, поред Русије и Кине, данас су Иран, Венецуела, Куба, Северна Кореја, Сирија, али и Еритреја, Зимбабве и Никарагва.

Та политика економске присиле, међутим, сада почиње да доноси негативне дивиденде, од којих је једна напуштање долара.

Мада тај процес може потрајати још немали број година, све је извесније да се ближи крај владавине долара као доминантне светске валуте за трговину, инвестирање, давање кредита и држање девизних резерви.

Самим тим, ближи се и крај долара као политичког оруђа, па и оружја за уцењивање, изоловање, дестабилизацију и слабљење држава које су политички неистомишљеници САД.

Унутрашња консолидација групе БРИКС, проширење њеног суштински битног инструмента Нове развојне банке, чије су чланице сада и Египат, Бангладеш и УАЕ, као и споразум Кине и Бразила о међусобној трговини у сопственим валутама јесу крупан корак у том смеру.

(РТС)